
KÓS KÁROLY EMLÉKNAPOK BÁNFFYHUNYADON

A hunyadi Kós Károly Kulturális Egyesület idén augusztus 28. és 31. között rendezte meg az emléknapokat Kalotaszeg központjában, a tízezres kisvárosban. Az egyesület tagságát és vezetését helybéli magyar fiatalok adják. Lelkesedésük, kezdeményező- és szervezőkészségük révén a program igen gazdagra sikeredett: délelőttként gondolatébresztő előadásokon, délutánonként emlékezetes kirándulásokon vehettünk részt.

Dr. Vámosy Ferenc tanár úr az építész Kós Károlyról beszélt, egyéniségét Gaudiéhoz és Gandhiéhoz hasonlítva. Egyed Ákos professzor, az Erdélyi Múzeum Egyesület elnöke a politikus Kós Károlyról mondott el kevésbé ismert történeti tényeket, megrajzolva transzszilvanizmusának, magyarságának és egyetemességének jellemző vonásait. Heim Károly erdélyi képzőművész pedig művész elődje művészeti munkásságáról szólt. Kuszto Tibor hunyadi református lelkész a Kalotaszeg című folyóirat regényes múltjáról és mai újjászületéséről beszélt. A folyóiratot 1890-ben Kalotaszeg nagyszonyja, Gyarmathy Zsigáné indította útjára; 1911-12-ben Kós Károly szerkesztette és adta ki; 1990-től pedig Vasas Samu kalotaszegi néprajzkutató keltette új életre.

A délutáni kirándulásokon láthattuk a bikali és a ketesdi ref. templomokat, a felújított sztánai Varjúvárat, a 800 esztendő magyarvalkói templomot. Eljutottunk a bővizű, húsz öl magasságú havasrekettyei vízeséshez, utána a bélesi víztározóhoz. A Meleg-Szamos duzzasztott vize Vasvári Pál sírját rejti. Láttuk Havasnyafalut is, a mócok tanyásfaluját, a csak a havasokra jellemző különleges településforma példáját.

A Kós Károly Egyesülés vándorépítései közül hatan vettek részt az emléknapokon. Bemutató előadásukban az Egyesülés indíttatásáról, céljairól, múltjáról szóltak; ismertették szervezetét, tevékenységét és a Vándoriskola működését.

A rendezvények résztvevői többségükben erdélyi magyarok, negyedrészt magyarországi vendégek voltak; összesen vagy hatvanan-százan. Vasárnap délelőtt református istentiszteleten vettünk részt a Bánffyhunyard főterén álló kazettás mennyezetes, négytornyos, zsendelyes sisakú, XVI. századi

A sztánai, a bánffyhunyadi és a kalotaszegi kirándulásokon készített képek Mészáros-Ujj Krisztina felvételei

templomban. A falon Széchenyi Istvántól vett idézet: „Senki emberfia ne akarja elvenni egy nemzet nyelvét”. Kuszto Tibor tiszteletes úr újra és újra beleszötte igehirdetésébe Kós Károly életének példáját. Kós Károly 30 éven át volt a kalotaszegi református egyházkerület főgondnoka, mennyi lélekből végzett munka emléke maradt meg máig az emlékezetben! A tágas templom megtelt hívekkel, érdeklődőkkel, néhány leány régi viseletben, pártával a fején ült a padokban.

Ebéd után még egy parádés néptánc-bemutató különböző korosztályok előadásában, azután interjú a kolozsvári TV magyar adásának és indulás haza.

Kalotaszeg népe őrzi a Varjúvár építőjének szellemi hagyatékát. Az őrsegen ma Szrága Zoltán és társai állnak, a Kulturális Egyesület irányítói.

Az idei a második ilyen rendezvény volt, élményeink jegyében várjuk már a jövő évi találkozózt.

Makhult Mihály építész

LÁTOGATÁS

Idén augusztus végén meghívást kaptunk a bánffyhungyadi Kós Károly Kulturális Egyesülettől Kalotaszegre, egy rendezvény-sorozat alkalmából, melynek elsődleges célja a részükről az ismerkedés volt a – főleg magyarországi – Kós Károly nevét viselő szervezetekkel, köztük Egyesülésünkkel.

Szervezetük nem előd nélkül való, a hajdani Vasas Samu által alapított, pedagógusokból és néprajzkutatókból álló kör immár harmadik nemzedékével büszkélkedhet, most húszas éveikben járó aktív és elszánt fiataloknak a kalotaszegiekre jellemző páratlan vendégszeretét élvezhettük, akik üde frissességük mellett is igen komolyan veszik vállalásukat.

Csütörtökön este érkezünk Bánffyhungyadra. Péntektől vasárnap estig a program megszakítás nélkül folyt. Az egyesület székhelye, a központtól nem messze eső Ravasz László emlékház. Pénteken és szombat délelőtt ott előadásokat hallhattunk mások mellett Vámosy Ferentől, Egyed Ákostól, a hitközösség lelkészétől, helybeli professzoroktól és néprajzkutatóktól, kik Kós Károly életművének építészeti, grafikusai, kultúrszervezői, politikusi rétegeit boncolgatták, s a kalotaszegi hagyományokat és népviseletet mutatták be. Délutánonként helyismereti körúton vettünk részt Kós építészetének nyomait követve, ezek során útba ejtettük Sztánát, Magyarbikalt, Ketesdet, Kalotaszentkirályt; Kalotaszeg természeti javaiból is merítvén kóstolót, a Bélesi tavat, s egy szép zuhatagot. Az esték a zene és a tánc jegyében teltek.

AZ ÉGI ÉS FÖLDI VÁROSRÓL címmel rendezi meg 2003. második félévi népfőiskolai előadássorozatát a százhalombattai Hamvas Béla városi könyvtár. A magas színvonalú szellemtörténeti kurzusairól ismert intézmény ezúttal az alábbi programot kínálja az érdeklődőknek:

- 09. 18. Vidor Ferenc: A város-gondolat teljességéről
- 10. 02. Gerle János: Új Atlantisz felé
- 10. 16. Miklóssy Endre: A középponttól a központig
- 10. 30. Meggyesi Tamás: A szakrális tér
- 11. 13. Kolundzsija Gábor: A város mágiája
- 11. 27. Hankovszky Béla J.OP: A biblia és a város

Az előadások 18 órakor kezdődnek, a szervező Baka Györgyi a 20/9152178 telefonszámon érhető el.

Vendéglátásunk a kényeztetés határait súrolta, a közös – pálinkás – ebédeket egy helyi fogadóban költöttük el vidám eszmecserek közepette.

Vasárnap ökumenikus istentiszteleten vettünk részt, ezt a Kós Károly emléktábla megkoszorúzása, s egy gálaműsor követe. Bánffyhungyadi és környékbeli táncsoportok mutatták be tudásukat biznysággal, hogy a tánc a kalotaszegieknél nem reprezentáció, hanem életük eleven része, melyet a legkisebb kortól bámulatra méltóan művelnek.

A magyar kultúra ügyének ápolása nem könnyű mesterség, s még kevésbé az Erdélyben, hol magyarnak lenni is nagyon nehéz. Kalotaszeg magyar kultúrájának ápolását közel 70 egyesületi taggal, s a támogatók csendes-lelkes táborával a Kós Károly Kulturális Egyesület végzi talán a legintenzívebben. Zavarba ejtő volt látni elszántságukat és életkedvüket, sokat tanultunk ezalatt a három nap alatt. További közös programokat tervezzük, melyek talán már az idén télen kezdetüket veszik...

Török Ádám vándorépítész

AZ ÉV FŐÉPÍTÉSZE DÍJJAL idén Bodonyi Csabát, Tokaj város főépítészt és Körmeny Jánost, Győr-Moson-Sopron megye nyugalmazott főépítészt tüntették ki szeptember 11-én, Érden, a VIII. Országos Főépítészeti Konferencián.

A KÓS KÁROLY ALAPÍTVÁNY köszönetet mond mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk egy százalékával támogatták. A 2002-ben ebből a forrásból befolyt 218.774.-forintot a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolája határainkon túlról érkezett hallgatóinak ösztöndíjára fordítottuk, s a 2003-ban várható összegnek is ez lesz a sorsa. Kérjük, hogy 2004-ben is támogassák idej adójukból Alapítványunk célkitűzéseit. Adószámunk: 19193580-2-42.